

נהורא

אור העבודה הפנימית בדרך הבעש"ט הק'

ראש השנה תשפ"ז גליון רצא	יום תרועה וריעות תנו רבנן מעשה	הבחירה האישית למשמעות "חיים" שערי השפעה	התחדשות הנשמה בראש השנה דבר הבעל שם טוב
---	---	--	--

הוקם לעי"נ הגה"צ רבי משה ב"ר יוסף זצ"ל אב"ד טורדא

נהורא מעליא!

דבר המערכת

"אין לנו מלך אלא אתה!"

צעקת השופר השוברת את כל מחיצות הפירוד

מאמר מקיף על עבודת ראש השנה

מאת המשפיע

הגה"צ רבי יחיאל יהושע שיינפלד שליט"א

מטלטל אותם, מרגיש הבן בפעם הראשונה מה זה אבא! מה זאת אהבה!

האחים האחרים, המצייתים לכל מילה של האבא, בהכנעה ובביטול, לא יגיעו לעולם לאהבה כזו.

רק אותו בן מרדן וסורר, שכבר הרגיש על בשרו מה זה בלי אבא, הוא כבר טעם את טעם הפירוד והריחוק, מצליח לחדור לרמות עמוקות של אהבה שאף אחד לא יצליח להגיע לשם, לעולם!

הפחד בעת הפירוד

האר"י הקדוש מבאר את מהות 'ראש השנה' על פי מה שאירע ב'ראש השנה' הראשון בתולדות הבריאה, שאז נולדו אדם וחווה כשהם מחוברים כגוף אחד, ובאותו יום הפיל הקב"ה תרדימה על האדם ונסר את חווה כמציאות נפרדת.

הדבר דומה לבעל הפונה לאשתו ואומר לה: הנה אנו כבר נשואים עשרות בשנים, ועצם הדבר שכך היא המציאות המוכרחת ואי אפשר לחשוב באופן אחר, מבטל את הקשר ואת החיבה שנוגדים על ידי בחירה ורצון, על כן זאת איפוא נעשה, הבה ניפרד למשך שבועיים ימים, כל אחד איפוא נעשה, הבה ניפרד מדוע צריך להיות נשוי, אולי עדיף לכל אחד לחיות בדד לעצמו בלי להיות תלוי בדעת אחרים, ולאחר שבועיים נראה איך יפול דבר.

המטרה בכך היא, שלאחר תקופת הימים ישתוקק כל אחד לחזור לביתו מתוך הכרה פנימית בנפשו שאינו מסוגל לחיות בדד לנפשו והוא חייב את העזר כנגדו.

אך יש בזה סכנה גדולה. כי כל זמן שהחיים מסתובבים סביב עצמם, ומה שהיה אתמול יהיה גם מחר, אין האדם פנוי לחשוב מדוע הוא צריך את כל מערכת הנישואין, מה יתן לו ומה יוסיף לו כל זאת,

עומד לו הנער ובוהה עמוקות. מנסה לעכל את המצב שנקלע אליו.

זו תקופה ארוכה שהוא מנסה להשתחרר מתחת מכשבל החץ של אביו.

כל מה שעולה ברצונו - מגיע אביו ומעכב אותו. הוא רוצה לבלות לילות שלמים עם חבריו, ואביו מכריח אותו לשוב הביתה בשעה מוקדמת.

הוא רוצה לאכול כל מה שעיניו רואות, ואביו שוב ושוב מאלץ אותו לאכול רק בריא ורק דברים תזונתיים ועוד הגדרות מכבידות שרק מקשות עליו את החיים.

וביום מן הימים החליט להרים כנפים ולעוף, לבד! נגמר! אני אדם לעצמי, החיים לפני, ואני יכול לעשות ה-כ-ל!

ולאחר מספר ימים כאלו, הוא מרגיש זרוק ובודד, החברים המתהוללים לא מעניקים לו מה שאבא אחד מסוגל לתת.

לפתע מתחיל לצוף בקרבו געגועים לבית, לאבא, למישהו שאיכפת לו ממנו, שידאג לו באמת וישגיח עליו באבהיות ורחמנות.

רגשות חרטה ממלאים את לבו, עיניו דומעות, הוא מתייפח בבכי חרישי: "איך העזתי לחשוב כך על אבא, איך התנהגתי אליו, איך התייחסתי אליו כאחד שרק רוצה למרר לי את החיים ולשלוט עלי?"

ובלב מרוסק הוא מחליט לחזור. לא נעים, לא נחמד, אבל אין לו אבא אחר. הוא לא מוותר עליו.

ואביו ממתין בחוף!

הוא יושב מבוקר ועד ערב מחוץ לבית, וממתין לרגע שבנו יחזור אליו. יש לו עוד בנים, אבל את הבן הזה יש לו רק אחד ולא מוכן לוותר עליו.

וכששניהם מתרפקים אחד על השני, בכי עז

המקום בו אתה באמת משפיע!

יש מנהלי מוסדות, שכשהם מוצאים את עצמם במצוקה כספית, הם עושים 'אסיפות' עם גבירים - ומתייעצים איתם מה ואיך לעשות במוסדות.

ברור כי אין האסיפה בשביל לשמוע ולהנות מחכמתו של מי ששלמה המלך מעיד שהוא לא חכם - 'לא לחכמים לחם', אלא כי הם מעוניינים ב'לחם' שלו.

התמיהה היא, איך ה'טריק' הזה עובד להם כל פעם מחדש?

הרי אותו גביר כבר ראה שאחרי הפעם הקודמת, כמעט כל מה שהוא הציע, אחז והסביר - לא יצא לפועל.

למה אי"כ אין הוא מתיימש מלהשקיע 'דמים' - תרתי משמע - בשביל להשפיע ולהפוך עולמות?

והתשובה - פשוטה היא, אבל יסודית. מציאותנו הפנימית היא, חלק אלוך ממעל ממש.

מכוחה יש בנו קול שדוחף אותנו כל הזמן, להשפיע ולהפוך עולמות ולשנותם.

וה'אסטרטגיה' והיועצים למיניהם, השכילו להבין את התבערה הפנימית הזו, ומנצלים אותה כהונג.

וכך, אנו נופלים בתחבולותיהם כל פעם מחדש.

קוראים להתייעץ? אנו מתרגשים, הולכים, מנסים להשפיע, בטוחים שהצלחנו - וכמובן מתאכזבים!

אבל יש מקום אחד, בו אנו באמת יכולים להשפיע, לשנות ולהפוך עולמות - להצליח ולא להתאכזב!

זה עם מי שבאמת שולט ובונה את העולם. שהוא באמת-באמת מעניין לשמוע מה יש לנו לומר, ואיך נראה לנו שהעולם צריך להתנהג.

ובפרט, ביום בריאת עולמו מחדש - ביום ראש השנה.

שלך הוא נותן לנו את תפילות היום - דרכן נביע את דעתנו ונשפיע באמת על התנהלות הבריאה.

הוא כן שומע ומקשיב בקולנו - ולא עושה את עצמו.

כי הוא באמת מאמין בנו, ובאמת-באמת מעניין בהצלחתנו, כי הצלחתנו היא הצלחתו!

וכך כותב המדרש: **פְּנֵה אֶל תְּפִלַּת הַעֶרְבַּר וְלֹא כְּזֶה אֶת תְּפִלָּתָם:** אלו דור אחרון שלא נותר להם אלא תפילות ראש השנה ויוה"כ"פ, **שאתה ברחמיך מקבל תפילתם ובורא אותם בריה חדשה** (ילקוט תהילים)

א כתיבה וחימה טובה און א גוט געבענטשט יאהר ידירדכם: ישעיה יצחק פרידמאן

<< המשך בעמוד ג

מרכת השנים

שלוחה בזה אל רכבות אלפי ישראל דורשי ומבקשי ד' הזוכים להמליך הבורא מחדש לקראת תשפ"ז שנה של התחדשות בעבודת השם בחיבור פנימי מותך כריות נופא ונהורא מעליא

והברכה אחת היא לרום מע"כ הנה"ח ר' ישראל נביראל חיים בן מרים שליט"א אב"ד טורדא העומד בנאון ובעוז בלוי' למען גליון "נהורא" - שיוכה לשנה טובה ומבורכת שנה טובה ומתוקה

בעיתות וברכת - המערכת

יום תרועה וריעות

שלהי אלול בלובלין, האווירה הרוממה השוררת בסביבת חצר הקודש אפופה כיסופים עילאיים. גם נחום הנגה, שזה לפני שלושה ימים הגיע העירה, ומצא איך-שהוא אכסניה זולה יחד עם קבוצת חסידים, עסוק כולו רק בתורה ובעבודת ה', ומכין את עצמו לקראת הימים הנוראים בצילו הסהור של הרבי, רועה ישראל.

נחום גם קבע זמן להיכנס אל הקודש פנימה, כדי לקבל את ברכת הצדיק לשנה טובה ומבורכת, גם לגרע הנשגב הלזה התכונן בערגה, וכשהגיע אותו רגע, ונחום נקרא אל החדר, אז אירע הדבר. בעיניו הצופיות למרחוק, הביט בו הרבי קצרות, והורה לו באופן שאינו משתמע לשני פנים: "נחום היקר, ארוז את מטלטליך ותלך ותשוב לביתך תיכף ומיד!".

נחום כמעט נפל תחתיו מתעלף, מתקשה היה לעכל את אשר שמע. הלא יודע הוא שאחרי דבר הצדיק אין להרהר, כל-שכן אחרי רבו, אשר לא לחינם כונה בפי העם "החוחה", שהרי זאת ידעו יהודים ואפילו שאינם יהודים בכל קצוי פולין, כי עיניו צופיות למרחקים, וכוח ראייתו חוצה עולמות. אבל וחפוי ראש שירך נחום את דרכו לכיכר העגלונים, תר אחרי עגלה העושה את דרכה אל מחוץ ללובלין. מחשבות לבו הנשבר והנרכה הלמו בזו אחר זו, "מי יודע איזה פשעים שעדיין לא תיקנת ראה בי הצדיק, עד שלא יכול לסבול את נוכחותי במחיצתו בימים הקדושים?".

השמש נטתה לערוב כשהעגלה חדרה לה בשערי ממלכתו של זרח הפונדקאי רחב הלב והגרים. אותו 'קרעטשמע' (פונדק, חביב היה על יהודים רבים בשל אישיותו הקורנת של בעליו, בפרט על החסידים הרבים העושים דרכם לובלינה וממנה. נחום חמק בלאט והצטנף בפניה שמאחורי התנוה. לאחר שהשיב מעט את נפשו בפת חמה ומעט תה, תפילת ערבית ומעט תהילים, פנה לנום את שנתו. ויהי בחצי הלילה, ונקישות רמות על דלת הפונדק חתכו את דממת הליל. זרח נטל את העששית, גבר על העייפות ואץ לקבל אורחים טריים, מקווה שהינם מבני ברית, וכך או כך שאין הם הלולים מייגיעים. לשמחתו של זרח לא היה גבול, כשאל הפונדק נכנסה בצעדים קלילים חבורת חסידים עליזה, ולא סתם חסידים, אלא ר' מענדל וחבורתו. ר' מענדל זה חסיד וותיק היה, שופע אהבה לכל יהודי באשר הוא,

מעולם לא נראה לבדו, תמיד הקיפה אותו חבורת חסידים עלילים שהוא להם כמורה דרך.

"זרחה צדיק!" קרא ר' מענדל בקריאה של חיבה, "אנא בטובך, הכן לנו סעודה טובה ומשובחת כברכת השם". זרח נחפו לו למטבח והללו נעמדו להתפלל את תפילת הערב בהתלהבות. ובפינה שמאחורי התנור, פקח לו נחום את עיניו. אט אט בכבוד, מנסה להיזכר מה לו כאן, ומנין מוכרים לו הקולות שהקיצוהו משנתו. "אוי", נזכר ר' מענדל החסיד הנודע הוא זה, ובוודאי בדרכו עם חבורתו לובלינה. כיצד אשא פני בפניהם ואני בדרכי ההפוכה?!

עוד מהרהר בעגמומיות ואשר יגור בא לו. "הביטו וראו", נשמע קולו של ר' מענדל, "שם בפניה יושב לו נחום ידידנו, ומדוע לא ישב עימנו בשבת חסידים גם יחד?", לא חלף רגע כמימריה, ונחום כבר היה נתון בידיהם של שני חסידים גברתנים וצוהלים מבלתי יכולת להתנגד להם, ומיד מצא את עצמו ישוב בין חבורת החסידים על יד שולחן העץ שעליו היו מונחים הערינג מבוזל וקערת מרק מהבילה. ר' מענדל נשא את משלו והחסידים הרימו קולם בניגוני התעוררות משולבים בתנועות של תפילות הימים המשמשים ובאים. עד מהרה מיהר ובא לו זרח עם קנקן יי"ש שהובא מהמרתף, ומשהללו מילאו גרונם במשקה המשמח, החל זה לתת את אותותיו. הניגונים הפכו גם לריקודים ודברי התורה לדרשות נלהבות. ומשכנס יין יצא סוד, שוב לא יכול היה נחום לחמוק משאלותיהם המציקות של חבריו אודות פניו הנפולות. דמעות רבות זלגו מעיניו כאשר שח את מצוקתו. "מי ידע מה ראה עלי רבינו הקדוש, ומי יודע חלילה איזו שנה נוראית מצפה לי ולבני ביתי", הביע כאב ואנחה.

ר' מענדל שהאזין לכאבו של ידידו לא הבלג, "חברים אהובים!", פקד על המסובים, "הבה נברך את נחומ'קה דגן בלחיים" רבתיו", שוב הורמו הכוסות כשהחסידים פונים לכיוונו של נחום העצוב, ובקול גדול ולבבי בירכוהו: "לחיים נחום! הסר נא דאגה מליבך וה' יהיה בעזריך".

אט אט שככו הקולות. כשהחסידים פונים לפוש מעט. הבוקר אור ובלביו של ר' מענדל גמלה החלטה "נחום גם עימנו ללובלין!" - -

נחום נדהם, הוא ניסה שוב להסביר את הוראתו הברורה של הרבי, אך ללא הצלחה. "אל דאגה נחומ'קה, אני אהיה לך למליץ אצל הרבי והכל יהיה טוב בעזרת השם". לא נותרה לו כל ברירה, והוא

נגרר לעגלתם של החסידים, עושה את הדרך שוב בכיוון ממנו בא.

לבו של נחום הלם בפראות כשעבר שוב לקבל את ברכתו של הרבי. אך בטרם נאלץ להיעזר במליצת-ישרו של ר' מענדל הפתיע אותו הרבי בכבודו ובעצמו: "שלום עליכם נחום היקר", קרא בקול מעורר ובפנים מאירות "טוב לראותך עימנו!". נחום התקשה להאמין. הכיצד זה השתנתה דעת קדשו? עוד מהרהר והרבי השיב תשובה מצמררת: "דע לך נחום, כשבאת בראשונה ראיתי כי על ראשך מרחפת גזירה נוראה רח"ל, על כן העדפתי שתשוב לחיק ביתך כדי שלא יארע הדבר בעודך רחוק מהם... ואולם, באותה שעה שישבת בין החסידים בדיבוק חברים, שבירכו אותך מעומק לבבם לחיים טובים ולשלום, סרה ממך הגזירה הנוראית וקיבלת את חיך במתנה!".

"כעת הבנתי את מאמר חז"ל", אורו פני הרבי, "שאמרו (שיה"ש רבה, ח): 'כשישראל אוכלים ושותים ומברכין ומשבחין ומקלסין להקב"ה מקשיב לקולם ומתרחץ', ויש לתת טעם לדבריהם, כי מספר התיבות של 'זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים וכו'.. הם עשרה', כי הסיים 'אלקים חיים' לתיבה אחת נחשבת כי שניהם יחד מכוונים להקב"ה, ואם כן הרי הם כנגד עשרת ימי התשובה, והתיבה האחרונה - "אלקים חיים" - כנגד יום הכפורים, ואלקים בגימטריה פ"ו, וכן כוס בגימטריה פ"ו, לרמז שעל ידי שתיית כוס לחיים זוכים לסליחה ומחילה כמו ביום הכפורים..."

●●●

והן הנה הדברים המפורשים בכל ספרי הקודש, וביותר מובא בבינת אהרן' (קארלין): "בליל ראש השנה אמה, כי אי אפשר לקבל יום הקדוש הזה רק על ידי ריעות, כאמור 'יום תרועה' יהיה לכם, כי אי אפשר לקבלו רק על-ידי אחדות וריעות. וזהו דכתיב 'באחד לחודש השביעי', לרמז כי הכל הוא על-ידי אחדות. וזהו דכתיב 'ביום ההוא יהיה ד' אחד וישמו אחד', כי בוודאי באחדותו אין לספק ח"ו ואין צריך לומר רק לרמז כי הכל על-ידי אחדות".

מי יתן וזוכה, בכח אחדות עם ישראל, שנתברך כולנו יחד בברכה שלימה לשנה טובה ומבורכת, שנת גאולה וישועה לפרט ולכלל, אמן ואמן.

עפ"י: נפלאות היהודי

הלכה ומעשה

הרה"ג ר' יודל וויינגארטן שליט"א יו"ר מכון יסוד החסידות

מקום שבו מושרשת נשמתו בתוך השם הוי"ה, שהוא שורש לכל העולמות, הוא מביא ממילא מזור ומרפא לכל חסרונות הנפש. ובשפה המובנת: כל עבירה או חיסרון מצווה היא חיסרון בהמשכת אור ה', ובכך שהאדם לא יוכל להכיר את ה', ולקבל את ידיעת הבורא באופן שלם. כאשר האדם מתחבר אל שורש נשמתו, שבו מאירה הארת שם הוי"ה בשלימות, הוא יכול למלא את כל החסרונות שהחסירה נשמתו בקבלת ידיעת ה'.

כאן יאמר האומר: ולואי ואוכל לעורר בכיה בראש השנה על שורש נשמתו. אך לצערי הרב, אף בראש השנה אינו מוצא מזור לחליי. מחשבותי מבולבלות, ואיני מצליח להתחבר כראוי אל השי"ת.

אמנם חידוש עצום כותב הרה"ק בעל התניא במאמרו (הקצרים עמ' תקפ), **שאפילו בכיה על עניינים גשמיים ביכולתה לפעול חידוש הנשמה, מכיון שכל בכיה שמתעוררת בראש השנה אל הקב"ה, מקורה בשורשיה העליונים של הנשמה**, לכן על האדם לעורר את עצמו בראש השנה להתחבר אל הקב"ה בכל דרך המעוררת, ואם לא מתעורר בעניינים רוחניים, יעורר את עצמו בליט ברירה בעניינים גשמיים.

הרי שעיקר המודר לעבודת האדם בראש השנה, היא לא תוכן התפילה, אלא **עומק** התפילה. כלל שהאדם יבין וישכיל את כוחה האדיר של תפילת ראש השנה, שבכוחה לחדש את הנשמה, כך יוכל אכן לפעול ולחדש כוחות חדשים לנשמתו, ולדעת את ה'.

ביותר, שממנו נמשכת הקדושה והשפע לכל המצוות. אלא שבכל יום ויום מתגלה רק חלק אחד מהנשמה השייך לאותו יום, לכן **הארת הנשמה המאירה באדם הינה מוגבלת**, וגם התיקון שיש ביד האדם להמשיך שפע אור אין סוף הוא מוגבל לאותו הזמן, ואין לו יכולת לצאת מעל גבולות הזמן.

עם כל זה ישנה **קדושה נפלאה ונוראה** שמתגלה בראש השנה, וממשיכה להתגלות בעשרת ימי תשובה עד יום הכיפורים, שבכל יום מעשרת ימים אלו מתגלה עומק אחד ונפלא ממנה, והיא קדושה שמהותה **גילוי שורש הנשמה**. לקדושה זאת יכול האדם להגיע רק כאשר האדם יצליח להגיע לעומק נשמתו, על ידי בכיה אמיתית המתעוררת בו, כאשר הוא מתבונן בחיסרון שהחסירה נשמתו באי קיום המצווה. **הבכיה המתעוררת מחמת אי קיום המצווה, היא קדושה המתעוררת משורש נשמתו של האדם המרגישה בחסרונה**, ולכן יש בכוחה לעורר את המרגישים הנפלאים של הנשמה, שמשם נמשכת קדושת המצוות, כך מגלה הרה"ק בעל התניא (בדרוש לראש השנה מה ג).

ומסביר בעל התניא, שלכן כותב האריז"ל, שמי שאינו בוכה בראש השנה אין נשמתו שלימה. שהרי על ידי הבכיה בראש השנה מתעורר החלק העמוק ביותר של הנשמה, שהוא החלק האלוהי הן שבו תלויה כל שלימות האדם, ובכך האדם יכול להמשיך שפע חדש לנשמתו.

ובביאור יותר מבוחר בתורת בעל התניא: כל עבירה שאדם עושה, או מצווה שהחסירה, היא פגם באחת מאותיות שם הוי"ה. כאשר האדם זוכה להגיע לאותו

התחדשות הנשמה בראש השנה

לפעמים האדם מרגיש כאילו הוא כלוא בתוך עצמו. משתוקק הוא להתקרב אל השי"ת, אך מרגיש הוא נתקן בן המחשבה והלב. רוצה הוא לצעוק אל ה' בכל כוחו, אך הוא כאילם שלא יוצאת אף הברה מפיו.

אדם זה נמשל למי שחולה במחלה קשה בתוך מוחו. הרופאים רוצים לנתח אותו, אך אין הם יכולים להגיע לאותה נקודה פנימית שבמוחו. קשה ומסובך הוא מצבו של אדם כזה.

ישנו זמן מיוחד ויחיד, שבו מתגלים כוחות הנפש של האדם, ומעניקים לו כח לגלות את **העומק שבו**. זהו יום ראש השנה, שבו נמשכים לאדם חיים לכל ימות השנה, ומטעם זה ביום זה מתגלה ה'ראש' וה'שורש' של הנשמה. ביום זה ישנה לאדם גישה לאותו **עומק, שהוא עצמו אינו ניכר**, אותו חלק שבנפש, שאליו אין לו גישה בכל ימות השנה.

ביאור הדברים: ידוע שעל פי נגלות התורה ישנה תשובה רק איסור לא תעשה, אבל לא על איסור עשה. אי אפשר לאדם להשלים מצוות עשה שלא קיים ועבר זמנה, וכמו שכתוב על כך 'מעוות לא יוכל לחקוק'. הסיבה לכך היא מכיון שעל ידי כל מצווה נמשך שפע מיוחד מאור אין סוף ברוך הוא יתברך אל הנשמה, ואי אפשר להשלים חיסרון זה על ידי קיום מצווה אחרת.

אמנם לבעיה זאת ישנו פיתרון אחד, והוא להמשיך **גילוי חדש מאור אין סוף ברוך הוא**, מהמקום השורשי

הלא מעמסה כבידה הוא לו לדאוג לפרנסת ביתו, כי האדם אינו פותח עצמו לחשוב על כיוונים אחרים, אלא חוזר שוב ושוב על אותן מחשבות ועל אותו דפוס התנהגות. אך בשעה שהצדדים מנותקים זה מזה ויש להם פנאי לחשוב, יש חשש שמא יפגוש אחד מהצדדים את התענוג של לחיות לבד, הוא יתחיל לחשוב לעצמו: מה לי ולצרה הזאת, מדוע אני צריך לחיות עם אדם נוסף, טוב לי להיות עם עצמי.

שהרי האיש והאשה הם האנשים הרחוקים ביותר זה מזה במהלך מחשבתם ורגשותם וכל שיגם ושיחם מרוחק זה מזו בתכלית הריחוק. וברגע שפותחים את המחשבה וניתנה רשות להרהר, יכול האדם לחשוב לעצמו: מדוע אני צריך את כל זה, מה חסר לי בלי האשה אשר נתן אלקים עמדי.

אך התועלת גדולה יותר מהסכנה. כי בדרך כלל כאשר יחלפו שבועיים ימים ישוב כל אחד לביתו מתוך הרגשה שאינו מסוגל לחיות בנפרד, יש כאן דבר פנימי שמקשר ביניהם שהוא מעל ומעבר למעשים חיצוניים, כי האדם יכול להסתדר לבד עם מאכל ומשתה ושינה ובגדים, ואינו מוכרח לקחת אשה כדי להסתדר בחיים, אלא יש כאן קשר עצמי, אשר דווקא הריחוק והשוני הגדול ביניהם מגלה שהקשר אינו תלוי בדבר חיצוני ובסיבה צדדית, אלא הוא קשר נעלם שהאדם אינו מסוגל לחיות אפילו יום אחד בלי זה, כי הם מאוחדים בעצם מצד שורש נשמתם. שם למעלה הם נשמה אחת ומציאות אחת, ולמטה הם נפרדו עד לנישואיהם, ומאז והלאה חזרה האבידה לבעליה.

זכרתי לך חסד נעוריך

מה קורה באם אחד מהצדדים מגיע להחלטה כי אכן חשובה לו השקט, טוב לו בינו לבין עצמו, אינו זקוק לאף אחד, וכיון שכבר נתפרדו כל אחד לעצמו, מוטב שימשיך המצב הזה.

כל אחד חושש ופחד מהרגע הזה. ניקח לדוגמא אם הבעל מחליט לעצמו: טוב לי לבדי. והאשה נאחזת בחרדה [יתכן גם להיפך].

יש לנו עצה טובה עבורה:

היא שולחת שליחים להשמייע בקירבת הבעל את הניגון המרגש והמרטיט של החופה. בבת אחת נזכר ברגעים הנפלאים ההם בהם עמדו שניהם תחת הכלונסאות.

ה'זכרון' - פותח עבורו מחדש את חיי הנישואין. מזכיר נשכחות את חיי ההוד של ימי ה'בראשית', "זכרתי לך חסד נעוריך, אהבת כלולותיך". ושוב לא צריך שום דבר. הכל מתחדש ומתעורר כביום ראשון.

צעקת השופר

כיוצא בזה הוא לגבי הקשר בין הקב"ה למלכותו. בכל ראש השנה חוזר המצב הראשון לקדמותו, וכביכול הקב"ה שואל את עצמו: מה לי ולמלכות הזאת, וכי יש כאן אחד שעושה רצוני באופן מושלם. אולי הגיעה השעה לבטל את כל העולמות.

אלו הם עשרה ימים שבין כסה לעשור, כאשר השמש מסתיר פניו מהירח, וכביכול הקב"ה מתרומם ומתעלה על כסא קדשו, כאילו אינו צריך את העולם, כי גבוה הוא מעל גבוה, ואין כלל יחס בינו לבין יצורי אנוש, וכל המלכות היא ירידה והשפלה עבורו, וכל העולמות מתמלאים ריחוק ומלאכים יחפזו, כי יום הדין הוא, והקב"ה כביכול בודק מדוע צריך לחדש שוב את המלוכה.

יש חשש שאכן תיפול ההחלטה שהקב"ה אינו חוזר אלינו. יתכן שהוא ימשיך לנהל את העולם, אך בלי רצון ובלי תענוג. וזהו הדבר הקשה ביותר לנשמות ישראל, שאינם יכולים ואינו מסוגלים להיפרד מהקב"ה.

וכדי לעורר שוב את רצונו למלוך עלינו, צריך לשאוג בקולות עצומים מעומק הלב, בצעקה פנימית שלמעלה ממילים ותיבות, רבנו של עולם אנו לא יכולים בלעדיך, אין לנו שום מציאות זולתך, אם לא תמלוך עלינו - אין לנו חיים!

ענין זה מצינו אצל האמא של סיסרא שראתה שבנה בושש לבוא ותייבב בקול גדול. כי מלבד התואר הזה שהיא 'אם סיסרא' לא היה לה שום חשיבות, ועכשיו כאשר לבה אמר לה שבנה מת במלחמה, הרגישה שמציאותה מתבטלת, אין לה עוד שום דבר בעולם ומכך פרצה יבבה מקרב עומק הנפש.

כיוצא בזה, כל הריחוק וההסתרה, בבחינת 'מרוחק' ה' נראה לי', הוא רק משום שהקב"ה רוצה לשמוע מאיתנו את הצעקה הזאת - על ידי קול השופר. באמצעותו אנו שואגים את פנימיות נשמתנו ומכריזים: אבינו מלכינו, אין אנו יכולים בלעדיך! אין לנו שום מציאות זולתך! אתה החיים שלנו!

**"משל לבן שאביו
היה גם מלמדו, ובעת
הלימוד ב'חדר' היה
אביו מכה אותו הרבה,
באמרו "בבית אני
אבא, וכאן אני רבי".
טיכס הילד עצה,
ובהגיעו הביתה
התלונן בפני אביו,
וביקש ממנו שידבר
עם המלמד שיפסיק
להכותו..."**

זכרון ליום ראשון

השופר - מעורר גם 'זכרון ליום ראשון'. כי קול השופר הוא קול פנימי שמעבר למילים. אין כאן דברי הגיון, אלא הוא קול שמעורר את הלב בלי להסביר כלום.

קול השופר בוקע ועולה, מזכיר נשכחות, ומעורר שוב את התענוג הגדול בשעה שנתאוהו הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים ביום א' בתשרי הראשון של הבריאה. אין שום הסבר מדוע נתאוה, אי אפשר לעורר זאת במילים, אבל קול השופר עולה עד שם ומעורר אותו שוב.

השופר מזכיר גם את ה'חופה' מלאת ההוד, בהר סיני, כאשר הקב"ה כביכול מקפץ על ההרים מדלג על הגבעות מתוך חיבה יתירה לעמו ישראל, הגיע חשוק וחושק וחשוק ונחשק.

קול השופר מכריז ואומר: רבנו של עולם, אנו לא יכולים בלעדיך, וכביכול אתה לא יכול בלעדינו. יש קשר עצמי של בנים למקום, שהיא אהבה שאינה תלויה בדבר ואת זה אנו מעוררים ומזכירים בכל עת.

הקב"ה אכן מסתיר פניו, אך מגד הוא רוצה בעמו, ומבקש מאיתנו: אמרו לפני מלכיות - כדי שתמלכוני עליכם, אמרו לפני זכרונות - כדי שיעלה זכרונכם לפני לטובה, ובמה - בשופר.

הקב"ה רוצה את המלכות, אבל המלכות אינה יכולה לבוא מצד המלך, זה חייב לבוא מצד ה'עם' המקבלים את מרות המלך מחמת שמכירים את רוממותו ומפצירים בו שישכים למלוך עליהם.

אם כננים אם כעבדים

בראש השנה אנו לא מבליטים את היותנו בנים למקום, כי ביום זה נבנית המלכות ואין אדם מולך על בניו.

הקב"ה 'מנסר' את כנסת ישראל, שלא נהיה חשובים כמו 'בנים' הקשורים אליו בעצם, אלא כמו 'עבדים' הקשורים אליו מתוך בחירה. כי המלכות נבנית רק על ידי אנשים שמקבלים עול המלך מתוך בחירתם ולא מתוך הכרח.

אפשר להמשיל את הדברים למלך היושב על כסא כבודו, כתר המלכות עטור לראשו, וסביביו ניצבים באימה ויראה עבדיו ומשרתיו, וגם שריו ויועציו עומדים ביראת הכבוד.

והנה בתוך המעמד הזה ניגש נכד המלך ורוצה להתיישב על ברכיו. תיכף ניגשים שני משרתים זועפים, תופסים אותו בכח ומסלקים אותו.

והנכד הקטן נעלב עד עמקי נשמתו. הלא זקני הוא, הלא אנכי יושב עמו מדי יום והוא משתעשע עמי, משוחח עמי בחיבה על דברים פשוטים ביותר, ומה קרה עכשיו, האם כועס עלי, למה כולם עומדים בחרדת כבוד.

ועבדי המלך משיבים לו: אכן המלך הוא זקן, הוא אוהב אותך באמת גם עכשיו, אבל כעת יש הנהגה אחרת של 'מלכות', ומצד הנהגת המלכות יש גבולות וגיונוי המלכות.

ראש השנה הוא יום שמחה ויום תרועה לרגל ההמלכה הגדולה. אך זה לא פורים ואפילו לא סוכות, זה יום של הרגשת 'מלכות' הנבנית על ידי ריחוק.

אך ברגע שאנו נחשבים 'עבדים' מתעורר מיד דין האם אנו אכן עבדים נאמנים מצד מעשינו. ואז מיד מזכירים שוב שאנו 'בנים' כדי להמתיק את הדין.

ויש להביא בהקשר לזה מה שסיפר הרה"ק רבי יהושע אשר מפאריסוב ז"ע ששמע דבר תורה מהרה"ק ה'שר שלום' מבעלזא ז"ע, על הפסוק 'ה' הושיעה המלך יעננו ביום קראנו', על דרך משל לבן שאביו היה גם מלמדו, ובעת הלימוד ב'חדר' היה אביו מכה אותו הרבה, באמרו "בבית אני אבא, וכאן אני רבי".

טיכס הילד עצה, ובהגיעו הביתה התלונן בפני אביו, וביקש ממנו שידבר עם המלמד שיפסיק להכותו...

וזהו הפירוש ה' הושיעה' היינו שמבקשים מה' כשהוא במדת הרחמים, שיושיע שגם 'המלך' בעת שהוא "מלך במשפט יעמיד ארץ" יתנהג עמנו במדת הרחמים "יעננו ביום קראנו".

ועומק הענין הוא, שאכן בר"ה אנו לא מדגישים את היותנו בנים למקום, כי עיקר העבודה היא המלכות הנבנית על ידי דרגת 'עבדים', אך בכל זאת אנו מבקשים מאבינו שבשמים שידבר עם ה'מלך' ההוא, שיושב על כסא רם ונישא, שימתיק מעלינו את הדין.

הבחירה האישית למשמעות "חיים"

כמה דכייף עדיף טפי

אברהם הגיע מחוצה לארץ כדי להסתופף בראש השנה בצל רבו, ולהתפלל בצוותא חדא עם אלפי נפשות ישראל. ברגע הראשון זה מדהים, העוצמה של אלפי יהודים שנוהרים מכל קצוות תבל לשהות יחד בזמן הקדוש של ראש השנה סוחפת אותו אל תוכה, וההרגשה להיות חלק מהעוצמה הזאת מרוממת את הנפש.

אבל בחלוף השעות פגה ההתפעלות, ואת מקומה מתחילות לתפוס זרועות רפיון וחוסר-אונים. הוא מרגיש שהוא הולך ונבלע בתוך ים האנשים, ונאבד בהמון גליהם. והוא עוד השקיע לשם כך ממיטב כספו וכוחו וזמנו, והגיע מהקצה השני של העולם בשביל החוויה הזאת. האם זה באמת משתלם? לשם מה בעצם היתה שווה כל הנסיעה?

הרי לאמתו של דבר, מה היה מפסיד אילו היה נשאר בביתו?

בעצם, מי אמר שהיה מפסיד משהו? הוא היה יכול להתפלל שם בשטיבל, לעמוד במקום מרווח, להתפלל ביישוב הדעת, גם לא מופרך שיעלה בידו לקנות עליה במחיר ידידותי לכיס שלו, אולי אפילו לקבל איזו תפילה לפני העמוד בהתחשב בקולו הערב והחזק... להסב לסעודה חגיגית בביתו החמים, במקום להצטופף עם אלפי סועדים. מה היה חסר לו לבוא עד לכאן?

הוא מוחה טיפות זיעה מעל מצחו, מנסה להעביר ממחשבתו את מחשבות ה'כפירה' מעין אלו. כן, הוא יודע, לא נכון לחשוב כך. מילדותו חונך על הענין הגדול והחשוב לאין ערוך להיות אצל הצדיק בראש השנה, וודאי שהוא פועל בזה עניינים רמים ונשגבים. הוא אכן מאמין בכך בכל לבו, אך עדיין, אין זה סתירה לכך שהוא רוצה גם להרגיש משהו, לפחות להבין קצת מה הוא מרוויח כאן.

טוב, בינתיים יצא את הזמן להתכונן קצת לראש השנה.

הוא מוציא מהארון ספר 'שפת אמת', מדפדף לענייני ראש השנה, ומתחיל לקרוא.

אחרי קריאת כמה שורות, הוא עוצר.

מעניין. כבר שנים ארוכות שהוא אומר את המלים האלו, ואף פעם לא באמת חשב על המשמעות. בעצם, אף פעם לא חשב שיש פה לחשוב. הפירוש נראה פשוט ומוכן לגמרי.

אבל כנראה שבכל דבר יש עומק מעבר לפשטות.

מבקשים שוב ושוב זכרנו לחיים - מה זה ?

כן. בכל שנה הוא מבקש 'זכרנו לחיים'. על מה הוא חושב אז? כמובן, על השנה הבאה, שתהיה שנה טובה ומבורכת. כל שנה והצרכים שלה. למה לחשוב אחרת?

כן, תמיד היה רגיל לחשוב ש'חיים' הם פשוט חיים... לחיות, לנשום, להתקיים, להיות בריא. אבל כעת הוא מנסה לחשוב יותר לעומק: מה הם בעצם החיים האלה, מה מהות החיות הפועמת בתוכו? מהי הנשמה?

אכן לפעמים נראה לנו שככל שנהיה יותר גדולים, יותר עצמאיים, נרגיש יותר טוב. יהיה לנו יותר חיות. אם אהיה מפורסם יותר, יהיה לי שטעלע טוב, פרנסה מכבדת, אז ארגיש טוב. אם יהיה לי מספיק כסף, אם אוכל לשפץ את הבית כראוי לבעלי-בתיים-חשובים-דפה, הלב שלי יתמלא. אם צאצאיי יילכו בדרך אבות ויראו אותי מלא חופניים נחת, אז הייתי מאושר.

אבל המציאות מראה את ההיפך. כשקרה פעם ואכן הזדמן לי להגיד שיעור טוב וקיבלתי מחמאות והרגשתי נפלא - כמה זמן זה החזיק? כשפעם הירווחתי סכום כסף - כמה הרגשתי טוב אחר כך ולכמה זמן?

אז מה המסקנא מכל זה? שהגשמיות וכל מנעמי העולם הם כצל עובר וכציץ נובל? גם נכון, וזה כבר ידוע לכל אחד.

בכלל יש פה עומק והבנה נוספת - כל מה שכביכול מגדיל את האישיות שלנו - בעצם מקטין אותה. כל מה שלכאורה מעצים אותנו, הופך אותנו ליותר בעלי יכולת, ליותר מוערכים, ליותר בעלי כוח - רק גורם לנו בסופו של דבר להרגיש יותר מתוסכל.

למה?

כי אנחנו טועים באשר לזהות שלנו. נדמה לנו כי מציאותנו היא מציאות נפרדת, ומשום כך ככל שנהיה עצמאיים יותר - כך תגדל אושרנו.

אבל זאת טעות. המציאות הפוכה לגמרי.

דומים אנו למזג המחובר לחשמל. כל חיותו של המזגן היא כוח החשמל שבו. אילו ייפסק הזרם, יהפוך המזגן לכלי ברזל דומם שאין בו חפץ. מה יקרה אילו ירצה המזגן להעצים את אישיותו ולהיות יותר 'עצמאי'? הוא רק ייחלש.

כך אנחנו, מחוברים אנו למקור החיים, השי"ת המהווה ומחיה כל העולמות. הנשמה שלנו היא חלק אלוך ממעל, שכל כמה שהיא מחוברת ומבוטלת יותר כלפי המקור - מרגישה היא יותר תענוג והנאה. וככל שנעשית כביכול עצמאית ו'חזקה' - היא נעשית רק מנותקת וכבויה.

הזמן המסמל זאת יותר מכל, הוא ראש השנה. היום הרת עולם, ובו נברא האדם. ביום זה הקב"ה מפיח בנו רוח חדשה. ביום הזה תפקידנו להמשיך חיות הבורא בעולם כולו, לבחור בחיים ובשליחות שקבלנו.

להתפלל בבית הכנסת המרווח וליהנות מעליה מכובדת הוא דבר נחמד. אבל חסר קצת המבט הנכון לראות את העולם מבחוץ, להווכח כי אנחנו חלק קטן, אבל חשוב מהממלכה האדירה.

על מנת לבטל את הישות שלנו ולהמליך את השי"ת, עלינו לבטל ולהשקיע את רצונותינו ולהתמקד בקבלת עול מלכות שמים באהבה. לקבל את גזרותיו ורצונו בכל מצב שהיא.

ואת זה, קל יותר לעשות כשהגוף לא מצוי במצב הכי נוח. כשנדחסים בין מאות ואלפים, ופחות ממוקדים בנוחיות שלנו, גם, ואלי ביותר במקום אדיר שאיני רואה ואיני נראה...

זהו הזכרנו לחיים' האמיתי. לזה אנו שואפים. לחיות מתוך קרבת אלוקים, כגמול שואפים. לחיות מתוך קרבת אלוקים, כגמול שואפים. לחיות מתוך קרבת אלוקים, כגמול שואפים.

עלי אמו. לרכוב על גלי החיים שהשי"ת מוליכנו עליהם, ולתת לו לנהל אותנו על מי מנוחות.

לבקש 'זכרנו לחיים', ולחשוב על השידוך של הבת, על הבן שהמלמד ממליץ לעשות לו אבחון קשב וריכוז, על דאגות הפרנסה - נו, זה ראש קטן. אלו גם פרטים בתוך החיים, אבל לא החיים עצמם. החיים רחבים הרבה יותר.

הרי אותו מחזור שמבקש 'זכרנו לחיים', מלא מראשו ועד סופו בעיקר בבקשות חוזרות ונשנות על התגלות מלכות שמים. שידוכים? פרנסה? בריאות? איפה הם? לא מוזכר כמעט! כנראה שההתמקדות במלכות שמים - אלו הם החיים שאותם אנו רוצים ועליהם אנו מבקשים -

החיות האמיתית, חיי הנשמה.

למעשה:

אעצור בראש השנה באמירת זכרנו לחיים.

אתבונן שכמו בעת הבריאה הראשונה כל הברואים בחרו, כל אחד ציור המיוחד לו. כן אני בוחר עתה בחיים האמיתיים שהקב"ה מעניק לי עתה. בציור ובשליחות הייחודית שלי. ואני מתחנן זכרנו לחיים אלו לכל השנה.

גם כשאחזור הביתה לעניני היום יום, אזכור את הרגע המכונן, שהייתי קצת מחוץ ד' אמותיי האישיים, ראיתי את הממלכה הגדולה שאני זוכה להיות חלק חי ממנה.

מבחר השיעורים לחודש תשרי במערכת חסידות פלאם

ב"ק אדמו"ר מקאסוב ז"ע | רבי יצחק משה ארלנר | רבי יחיאל יהושע שיינפלד | רבי מנחם ארלנר

רבי נפתלי ארלנר | רבי מאיר דוב רבניצ' | רבי בן ציון אפל

רבי וולוויל ברנשטיין | רבי משה רבינואלד | רבי יהודה וינרמן ועוד ועוד

הקו שיכין אורח בלב נפש לקראת חיים הנוראים הבאים עלינו לטובה - שמענו ותחי נפשכם אל תפססו תחשבו עכשיו

033044444 ארה"ק | 0443300412858 אירופה | 5183299222 ארה"ב

יוצא לאור ע"י

ממלכת אש החסידות העולמית (ע"ר)

לקבלת העניין להאזנות ולהשירות - טלפון: 02-5702061 פקס: 02-5026558

a025026558@gmail.com